

kül

- 56 -

1983.04.13.

bukarest: román-iraki jegyzőkönyv
bukarest: bolgár-román tárgyalás
párizs: francia minisztertanács - libanon
sk0055 portugália - angola - unita
sk0056 közel-kelet - esti összefoglaló /1/
sk0057 közel-kelet - esti összefoglaló /2/
sk0058 irak-irán
sk0059 jaruzelski - kulikov
sk0060 szvsz - főtanács - tudósítói
hi
21.44 130483 1394

..

sk0073 4 800 mtik1080

sk0061-sk0073

sk0061 gibraltár - brit hajók
sk0062 husszein levele
sk0063 salvador - támadás
sk0064 rövid hírek
szófia: bolgár-brit
varsó: walesa
róma: varsói gettó - pápa
sk0065 usa - nicaragua
sk0066 genscher - stefan andrei
sk0067 marx károly-konferencia 1
sk0068 itéletidő
sk0069 marx károly konferencia 2
sk0070 marx károly konferencia 3
sk0071 tartalomjegyzék 1
sk0072 tartalomjegyzék 2
sk0073 tartalomjegyzék 3
hi

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: köves tibor
szerkesztette: baracs dénes
márkus gyula
pirityi sándor
éliás béla
flesch istván

- v e g e -

21.45

130483 0882

..

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Külföldi hírek

-----
budapest, 1983. április 14.

kül

c s ü t ö r t ö k
-----

sk0001 4 230 mtik1003

szovjetunió - japán

tokió, 1983. április 14. /mti/ - a csütörtöki tokiói lapok a párbeszéd folytatásáról született megállapodást környeltek el a japán-szovjet külügyi konzultációk legfőbb eredményeként, mint ismeretes, a felek megegyeztek abban, hogy a kétoldalú, munkajellegű tanácskozások újabb fordulóját a jövő évben moszkvában tartják meg.

az ujságok rámutattak arra is, hogy a tárgyaló küldöttségek szükségesnek mondták a korábban rendszeres külügyminiszteri találkozók gyakorlatának felújítását, mindazonáltal andrej gromiko tokiói meghívásáról egyelőre nem jött létre megállapodás. a szovjet fél ugyanis hangsúlyozta, hogy a látogatás megvalósításához előbb kedvező légkör kialakítására van szükség.

a kétoldalú kapcsolatok fejlesztését, valamint az ázsiai biztonság megszilárdítását illetően a delegációk alapos és hasznos véleménycserét folytattak, az álláspontok azonban nem közeledtek egymáshoz. a japán fél - írta a nihon keizai simbun - elutasította a szovjetunió által a viszony megjavítására előterjesztett javaslatokat. tokió változatlanul azt hangoztatta, hogy mindenfajta megállapodás előfeltétele az ugynevezett északi területekre támasztott követeléseinek elismerése, illetve kielégítése. a gazdasági körök lapja hozzáfűzte: a megbeszélések során kitünt, hogy a szovjetunió - miközben kitart álláspontja mellett - a kétoldalú kapcsolatok megjavítására törekszik, s hajlandó a kiút keresésére.

Fi

1983.04.14.

az aszahi simbun úgy vélekedett, hogy a tanácskozássra rányomta bélyegét az amerikai-szovjet szembenállás. mindezt leginkább az ázsiai biztonsággal összefüggő - egymással ellentétes - nézetek tükrözték.

pl/ge már

07.12 140483 1666

--

sk0002 4 230 mtik1004

kongresszus - katonai kérdések

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1983. április 14. /mti/ - az amerikai kongresszusban folytatódik a csatározás az egyesült államok fegyverzetkorlátozási politikája körül, s a harc kimenetele bizonytalan.

howard baker szenátor, a republikánus többségű szenátus szóvivője szerdán az adelman-ügy vitájának második napja előtt kijelentette, hogy a kormánynak valószínűleg elegendő szavazata van reagan elnök jelöltjének megerősítéséhez a fegyverzetellenőrzési és leszerelési hivatal élén. adelman kedden és szerdán egyik szenátori irodából a másikba ment, hogy szavazatokat szerezzen magának.

függetlenül a szavazás eredményétől, adelman kinevezésének ellenzői a vitában rámutattak, hogy a salt-2 szerződést elutasító és a leszerelési tárgyalásokban teljesen tapasztalatlan 36 éves adelman beültetése a leszerelési hivatal igazgatói székébe csak a reagan-kormányzat fegyverzetkorlátozási politikájának további lejáratását jelentené.

„adelman alkalmatlan erre a tisztségre,, - jelentette ki claiborne pell szenátor, a külügyi bizottság rangidős demokrata párti tagja. charles percy szenátor, a külügyi bizottság republikánus elnöke viszont azzal az érveléssel állt elő, hogy az elnök jelöltjének elutasítása lehetetlen helyzetbe hozná a fehér házat.

reagan a jövő héten készül a törvényhozás elé terjeszteni az mx-rakéták új telepítési tervét és egy teljesen új interkontinentális ballisztikus rakéta építésének programját.

br/hi már

07.31 140483 1523

F

--

1983.04.14.

sk0003 4 230 mtik1005

az „évszázad csalása,,

belgrád, 1983. április 14. /mti/ - a belgrádi körzeti bíróság egy hónap múlva megkezdi az „évszázad csalásának,, nevezett bűnper tárgyalását. dr. rajko medenica orvos, a fővádlott jugoszláv betegek genfi kórház*i* kezelési költségeinek meghamisításával 250 millió dollár értékű svájci frankot tulajdonított el. a károsultak a jugoszláviai ugynevezett egészségügyi érdekközösségek, amelyek a kezelési költségeket fedezték.

medenica 1973 és 1982 között 187 jugoszláv állampolgár svájci gyógykezelését intézve követte el bűncselekményeit: hamis recepteket írt, önkényesen - természetesen jóval magasabb áron - állapította meg a gyógyszerek árát, a felhasználtnál nagyobb mennyiségű és drágább gyógyszereket számolt el, sőt külön tiszteletdíjakat is megfizettetett. büntársa volt jugoszlávia genfi főkonzulátusának számvevője is.

a harácsoló orvost a genfi bíróság döntése alapján letartóztatták. jugoszlávia még a múlt év végén kérte kiadatását, de a svájci hatóságok válasza még nem érkezett meg. medenicát így várhatóan távollétében ítélik el. bíróság elé kerülnek az egyes jugoszláviai köztársaságok egészségügyi érdekközösségeinek legfeljebb tisztségviselői is, akik hanyagul végezték munkájukat, s így lehetővé tették, hogy medenica hosszú éveken át folytassa üzemeit.

az ügyészség csaknem 150 tanu kihallgatását indítványozta a május 17-én kezdődő tárgyaláson.

kd/so már

07.50 140483 1441

F

--

sk0004 4 230 mtik1006

rövid hírek

maffia - 9 halott

palermo, 1983. április 14. /afp/ - kilenc személyt lelőttek, további hármat megsebesítettek az utóbbi 24 órában sziciliában, s mindez olasz rendőrségi források szerint rivális maffia-csoportok közti harc „eredménye”, az áldozatok között van „ninno il ricco”, aki „lucky”, luciano, a hírhedt gengszter egykori amerikai bandájának is tagja volt. a gyilkosságok miatt nyolc személyt vettek őrizetbe palermóban. a maffia-klánok közti leszámolásoknak csak palermo körzetében 148 áldozata volt 1982-ben.

kiprianu

athén, 1983. április 14. /afp/ - kiprianu ciprusi elnök felhívta a világ országait: támogassák aktívan a ciprusi rendezést. az államfő szerint a szigetországon kialakult helyzet a tágabb térség biztonságát is veszélyezteti. kiprianu egyhetes görögországi látogatása befejeztével nyilatkozott.

cuellar helsinkiben

helsinki, 1983. április 14. /upi/ - javier pérez de cuellar ensz-főtisztár szerdán háromnapos hivatalos látogatásra helsinkibe érkezett. cuellar, aki kalevi sorsa kormányfő meghívásának tesz eleget, megérkezésekor kijelentette: bizik abban, hogy finnország képes együttműködni a világszervezettel a világ különböző országaiban állomásozó békefenntartó erők tekintetében.

eagleburger

tunisz, 1983. április 14. /afp/ap/ - algirból tuniszba érkezett Lawrence eagleburger amerikai külügyminiszter-helyettes. háromnapos ott-tartózkodása során fogadja őt habib burgibatunéziai államfő és mohamed mzali miniszterelnök. algirból való elutazása előtt eagleburger kiujelentette: az egyesült államok javítani kívánja kapcsolatát algériával.

km mj bd

/szerdán

07.52 140483 1674

R

--

sk0005 4 230 mtik1007

etióp nyilatkozat

addisz abeba, 1983. április 14. /taszsz/ - szomália újabb fegyveres agresszióra készül etiópia ellen - állapítja meg az etiópiai külügyminisztérium addisz abebában kiadott nyilatkozata.

fogságba esett szomáliai katonák vallomásai alapján a dokumentum felhívja a figyelmet arra, hogy szomália csapatösszevonásokat hajtott végre etiópia határa mentén. a közelmúltban a szomáliai hadügyminiszter is megsemmisítette a határ mentén összpontosított és korszerű amerikai fegyverekkel felszerelt egységeket.

a szocialista etiópia - szögezi le a nyilatkozat - minden szükséges intézkedést megtesz az ország szuverenitásának és területi egységének biztosítása érdekében. etiópia ismét megerősíti, hogy nincs semmiféle területi követelése más államokkal szemben. az ország kormánya afrika szarván és a világ más térségeiben a béke megteremtéséért, tartóssá tételéért száll sikra - hangsúlyozza a nyilatkozat.

ti mj bd

08.02 140483 0955

--

sk0006 4 230 mtik1008

gibraltár - hadihajók

madrid/london, 1983. április 14. /pl/dpa/afp/upi/ - a spanyol szenátus szerdán határozatban szögezte le, hogy a brit hadihajók gibraltári felvonulása a két ország kapcsolatának megromlásához vezethet.

mint már jelentettük, a brit haditengerészet 12 hajóból álló egysége szerdán reggel érkezett öt napig tartó szokásos évi hadgyakorlatára a gibraltár körüli vizekre.

madridban különösen sérelmesnek tartják, hogy a gyakorlatban részt vesz a falklandi háborúból ismert invincible repülőgépanyahajó. emlékeztet, hogy madrid a dél-atlanti háboruban a falkland-szigetek iránti argentin igényt támogatta.

X X X

R

összeegyeztethetetlen a spanyolok közöségi belépésének szándékával a gibraltár és spanyolország közötti forgalom korlátozása - jelentette ki douglas hurd angol külügyi államminiszter szerda este londonban az alsóházban. a brit kormány így akarta figyelmeztetni madridot, nehogy úgy döntsön, hogy a flottagyakorlatok miatt újból lezárja a forgalmat gibraltár és a spanyol szárazföld között.

ts mj

08.16 140483 1069

--

sk0007 4 270 mtik1009

amerika felfedezése

peking, 1983. április 14. /mti/ - kina rendezvénysorozattal kívánja megünnepegni egy xv. századi pekingi udvari eunuch, cseng hö tettet: ez a kínai muzulmán csu ti császár megbízásából 1405-ben, 87 évvel amerika felfedezése előtt, kinából az indiai-óceánra hajózott és kereskedelmi kapcsolatokat létesített a térség népeivel. sanghájban muzeumot rendeznek be a kínai kolumbusz kristóf emlékére.

pár évvel ezelőtt két amerikai tudós, james morianity és larry pierson a dél-kaliforniai parton 11 faragott kődarabot talált, s tanulmányozásuk során arra a következtetésre jutott, hogy a kövek „bizonyára”, egy 500 évvel ezelőtt hajótörést szenvedett kínai hajóról származnak. 1980-ban a két san diego-i régész kutatásai eredményét megküldte fang cung-fu pekingi professzornak, aki ezután tanulmányában egyetértett azzal a véleménnyel, hogy a kínaiak már kolumbusz előtt felfedezték amerikát.

a két amerikai kutató szerint a hajótörést néhányan túléltek. a tengerfenéken, palos verdestől nem messze, husz méter mélységben hever két kőhorgony, „amelyek kivetésével meg akarták akadályozni, hogy a hajó ripityára törjön”, morianity és pierson feltételezi, hogy a kínai hajó 24-30 méter hosszú volt és 75-150 embert szállíthatott. az egyik kőlap 140 kilós, és valószínűleg gabona őrlésére használták.

nc/ge már

08.25 140483 1361

F

--

sk0008 4 230 mtik1010

thaiföld - kambodzsa - novoje vremja

moszkva, 1983. április 14. /mti/ - az egyesült államokat és thaiföldet terheli a felelősség a thaiföldi-kambodzsai határon kialakult feszült helyzetért - állapítja meg legújabb számában a novoje vremja című szovjet külpolitikai hetilap.

a kambodzsai népköztársaság ellen végrehajtott akciók előkészítésében sajátos munkamegosztás alakult ki thaiföld és az egyesült államok között: az amerikaiak látják el felszereléssel, pénzzel és kiképzőkkel a pol-potista maradványokból összeverbuvált bandákat, thaiföld pedig megfelelő támaszpontot és háttérrel biztosít a bandák működéséhez.

tavaly a thaiföldi légierő 463 alkalommal sértette meg kambodzsa légterét, a thaiföldi tüzérség pedig több, mint kétezerszer lött kambodzsai területeket, néhányszor vegyi fegyverekkel. az „asean-tagállamok szolidaritása”, jelszóval thaiföld arra törekszik, hogy a délkelet-ázsiai országok szövetségének más tagjait is bevonja kambodzsa-ellenes akcióiba.

a moszkvai lap a továbbiakban rámutat, hogy az indokinaai országok határozottan visszaverik az ellenforradalmi bandák kísérleteit, s ugyanakkor hívek maradnak egyeztetett, békeszerető politikájukhoz. mint a három ország - vietnam, laosz, kambodzsa - vezetőinek februárban megtartott csúcsertekezletén hangsúlyozták, az indokinaai államok készek minden problémát tárgyalások útján megvitatni az asean tagállamaival az egyenlőség, egymás kölcsönös tiszteletbentartása és a be nem avatkozás elvei alapján. ez az egyetlen módja annak, hogy délkelet-áziát az ott élő népek érdekeinek megfelelően a béke, stabilitás és együttműködés térségévé alakítsák.

kr/jp már

08.32 140483 1666

F

--

sk0009 4 230 mtik1011

elhunyt vlagyimir klepko

moszkva, 1983. április 14. /mti/ - hosszú betegség után elhunyt vlagyimir klepko, a moszkvai gorkij világirodalmi intézet magyartanára, aki az elmúlt három évben a moszkvai puskin orosz nyelvi intézet magyarországi kihelyezett tagozatának igazgatójaként dolgozott.

az 58 éves korában elhunyt klepko a második világháborúban részt vett a magyarországi felszabadító harcokban, s azóta nem csupán a magyar nyelv tanáraként, hanem műfordítóként is tevékenykedett. a szovjet olvasók az ő fordításában ismerkedhettek meg egyebek között kádár jános beszédeivel és cikkeivel, dobi istván emlékirataival s mórincz zsigmond műveivel.

hj/ge már

08.40 140483 0684

--

sk0010 4 230 mtik1012

namibia

new york, 1983. április 14. /adn/upi/afp/ - az egyesült államok politikája a fő akadály a namibiai függetlenség megteremtésének - szögezte le ismét az ENSZ Namibia-tanácsa a Világszervezet közgyűléséhez intézett, szerdán nyilvánosságra hozott jelentésében.

az egyesült államok nyíltan támogatja dél-afrikát és ezáltal elősegíti az apartheid-politika és a törvénytelen megszállás fenntartását - mutat rá a dokumentum. a namibiai kérdésben közvetítő nyugati csoport öt tagja közül egyedül Kanada nem tart fenn gazdasági kapcsolatokat Pretóriával.

az egyesült államokon, a nyugat-európai országokon kívül Japán, Svájc, Izrael és Tajvan is aktívan együttműködik a dél-afrikai rezsimmel - állapítja meg a jelentés, amely egyben 236 Namibiában működő vállalat nevét is közli. ezek közül 75 amerikai.

a jelentés az április 25-29-én Párizsban sorra kerülő nemzetközi Namibia-konferenciára egyik előkészítő anyaga.

ts mj bd

08.40 140483 0962

F

--

sk0011 4 230 mtik1013

salvador - guillermo ungo

párizs, 1983. április 14. /prensa latina/taszsz/ips/ - a salvadori ellenzék továbbra is a konfliktus tárgyalásos rendezésének a híve, annak ellenére, hogy „a salvadori nép biztosan halad a katonai győzelem felé„ - jelentette ki Guillermo Ungo, a salvadori forradalmi demokratikus front elnöke Párizsban tartott sajtókonferenciáján.

rámutatott, hogy az egyesült államok növekvő salvadori és közép-amerikai beavatkozása a térségben kialakult válság fő tényezője. az amerikai beavatkozás a salvadori hazafiak növekvő politikai és katonai sikereivel szemben érzett tehetetlenség következménye.

a salvadori kormány többé nem döntő tényező a helyzet rendezésében - mutatott rá -, annak kulcsa az egyesült államokban van. a Reagan-kormányzat a tárgyalásokat következetesen elveti és a salvadori kormánynak az elmúlt három évben nyújtott segélye eléri az egymilliárd dollárt. ezzel Salvador az egyesült államok segélyezettjeinek sorában az ötödik helyen áll - hangsúlyozta.

kzs mj bd

08.50 140483 1035

--

sk0012 4 230 mtik1014

közép-amerika - külügyminiszterek

tegucigalpa, guatemalaváros, panamaváros 1983. április 14. /pl/ips/taszsz/ - a közép-amerikai helyzetet vizsgáló külügyminiszteri csoport befejezte kétnapos körutját a térség öt országában.

mexikó, kolumbia, venezuela és panama külügyminisztere szerdán tegucigalpában tárgyalt a hondurasi elnökkel és a külügyminiszterrel. a négytagú tárgyaló csoportot guatemalavárosban fogadta Efraín Ríos Montt köztársasági elnök.

a guatemalai elnök kijelentette, hogy a közép-amerikai problémákat maguknak a közép-amerikaiaknak kell megoldaniuk.

F

szerdán caracasban és panamavárosban egyidejűleg közleményt tettek közzé a külügyminiszterek körútjáról. a közlemény hangoztatja, hogy a körút ténymegállapító jellegű volt, s ezt még további véleménycseréknek kell követniük.

a taszsz szovjet hirügynökség a panamai külügyminisztert idézi, aki megállapította: az állandóan mélyülő válság megoldásához nem újabb nyilatkozatokra van szükség, hanem konkrét lépésekre az országok közötti kölcsönös megértés megteremtéséhez.

ts mj bd

08.53 140483 1089

--

sk0013 4 230 mtik1015

tiltakozás

róma, 1983. április 14. /mti/ - a tiltakozás szokatlan formáját választották az olasz parasztok: csütörtökön reggel eltorlasztották az országot ausztriával és az nszk-val összekötő brenner-hágót, fennakadásokat okozva mind a köz-, mind a vasuti közlekedésben. több ezer paraszt ily módon juttatta kifejezésre tiltakozását a közös piac és az olasz kormány mezőgazdaságpolitikája ellen.

az olasz mezőgazdasági termelők szövetsége már hosszabb ideje sürgette a kormányt a közös-piaci elszámolásoknál használt, úgynevezett zöld lira leértékelését - a terményárak emelését.

a nyugatnémet, holland és dán termelők a közös piac árpolitikája folytán kiegészítő exportprémiumot kapnak. így velük az olasz kisgazdák nem tudnak versenyezni.

az olasz parasztok azt várják tiltakozó megmozdulásuktól, hogy a hétfőn kezdődő brüsszeli tárgyalásokról a római kormány képviselői ne térjenek vissza minden eredmény nélkül.

kir/jp már

08.56 140483 0970

Fi

--

sk0014 4 230 mtik1017

comisoi bázis

róma, 1983. április 14. /mti/ - tizennyolc olasz képviselő, a független baloldali csoport, a kommunista-, szocialista-, radikális-, valamint a proletáregység párt nevében szerdán este a parlamentben javaslatot nyújtott be, amely a rakétatelepítésre vonatkozó korábbi döntés megváltoztatását szorgalmazza.

az olasz kormány a nato 1979 decemberi határozata után jóváhagyta, hogy a comisói támaszponton 1983 végéig rendszerbe állítsák a rakétákat.

a tizennyolc parlamenti képviselő most azt indítványozta, hogy a kormány tekintszen el az eredeti tervétől, és akkor se engedélyezze a rakéták szicíliai telepítését, ha a genfi tárgyalásokon ez év végéig nem jön létre megegyezés.

kir/jp már

09.03 140483 0732

--

sk0015 4 230 mtik1018

repülőter

bejrút, 1983. április 14. /mti/ - bejrúttól husz kilométerre, damour közelében felavatták az izraeli megszálló hadsereg ujonnan épített repülőterét. egy izraeli katonai szóvivő elismerte, hogy a repülőteret, amely herkules-típusú csapatszállító gépek és helikopterek fogadására alkalmas, a libanoni hatóságok tudta és beleegyezése nélkül építették. a repülőter rendeltetése elsősorban az, hogy minimálisra csökkentsék a szárazföldi csapatmozgásokkal járó, a fegyveres ellenállási akciókból eredő kockázatokat.

a jelentős katonai beruházást a tartós izraeli megszállás jeleként értékelik bejrútban.

egy izraeli katona meghalt és egy másik megsebesült, amikor a dél-libanoni suf térségében fegyveres támadás ért egy gépesített járőrt.

bz/jp már

09.07 140483 0787

Fi

--

sk0016 4 230 mtik1019

jaguár a raktárban

moszkva, 1983. április 14. /mti/ - „tigris,, - kiáltotta halálra váltan a jereváni repülőtéren csomagraktárának vezetője a raktárból menekülve. röviddel később kiderült, hogy a helyiségben egy jaguár szabadult el.

a jereváni állatkert jaguárja repülőgépre várt. grodnóba akarták szállítani, de a gép késett. ezért a csomagraktárban helyezték el.

a kiszabadult állat befogására a helyszíntre érkeztek a jereváni állatkert szakemberei. a raktárban zaporozsec gépkocsiba ülve kezdték keresni a jaguárt, amelyet csakhamar egy iróasztalon békésen szunyókálva találtak meg és ketreche zártak.

a nemes vad röviddel ezután „elutazott,, grodnóba.

hj/ge már

09.17 140483 0705

-.-

sk0017 4 300 mtik1020

pfsz-jordánia

stockholm, amman, washington, 1983. április 14. /ap/afp/ - jasszer arafat, a pfsz vb elnöke szerdai stockholmi sajtóértekezletén kijelentette: mindent meg fog tenni a pfsz és jordánia tárgyalásainak folytatására és a két fél közötti félreértések tisztázására.

a hétfőre marokkóba tervezett, de szerdán - marokkói bejelentés szerint - május elejére halasztott arab csúcsertekezletről arafat azt mondta: „a rendkívüli csúcsertekezletet addig halasztottuk el, amíg megszületik a pfsz és jordánia világos megállapodása,,.

hozzátette: a pfsz egy küldötte jelenleg is jordániában tartózkodik, és hamarosan még egy pfsz-képviselő is ammanba érkezik. az afp francia hírügynökség szerint khalil al-vazir /abu dzsihad/, arafat katonai helyettese a jordániai fővárosban van.

fi

arafat szerdán elutazott stockholmból, valószínűleg tuniszba, ahol csütörtökön várhatóan ülést kezd a pfsz vb.

sg mj bd

09.18 140483 0941

-.-

sk0018 4 230 mtik1021

a munkáspárt felzárkózik

aczel endre, az mti tudósítója jelenti:

london, 1983. április 14. /mti/ - az ellenzéki brit munkáspárt 5 százalékra csökkentette népszerűség-statisztikai hátrányát a kormányon levő konzervatívokkal szemben.

a gallup intézet legújabb közvélemény-kutatási adatai szerint április második hetében a választók 40,5 százaléka támogatja a konzervatív pártot, 35 százaléka a munkáspártot és 22,5 százaléka a szociáldemokrata-liberális koalíciót.

januárban még 12,5, februárban 11, márciusban megint 11 százalék különbség volt a két nagy párt között - a konzervatívok javára. a gallup azonban újabb érvelést szolgáltatott ahhoz, hogy a munkáspárt pozícióira igen jó hatást gyakorolt a márciusban megnyert darlingtoni pótválasztás, egyre kevésbé látszik olyan átütően biztosnak thatcher asszony újabb győzelme, mint amilyenek a falklandi háború óta szinte mindenki hitte.

másfelől csökken a szociáldemokraták és liberálisok népszerűsége, kiváltképp az sdp-é. márciustól ápriliséig a koalíció 6,5 népszerűségpontot veszített, amiből a munkáspártnak 5,5, a konzervatívoknak 1 pont jutott.

az új népszerűség-statisztika kissé lehütötte azokat, akik a miniszterelnököt az általános választások minél előbbi kiírására ösztökélték. pym külügyminiszter szerdán este nyíltan óvta pártját a „korai választásoktól,,. felhozta a munkáspárti wilson és a konzervatív heath esetét, akik - szerinte - azért veszítettek a múltban, mert „tul korán,, szólították az urnákhoz a választókat.

fi

1983.04.14.

a konzervatív párt mandátuma csak 1984 tavaszán jár le. addig margaret thatcher miniszterelnök bármikor kiirathatja a választásokat. az ország hangulatáról május 5-én lehet majd viszonylag megbízható képet alkotni, az aznap megtartott helyhatósági választási eredmények birtokában.

ae/ge már

10.01 140483 1835

--

sk0019 4 230 mtik1022

peru - gerillaellenes akciók

Lima, 1983. április 14./prensa latina/andina/reuter/ - a perui hadsereg helikopterről bombázta ayacucho tartományban azt a hat települést, ahol a sendero luminoso nevű maoista szervezet fegyveres csoportjai tevékenykednek. a bombák kétszáz személyt megöltek - közölte a perui „marka” című napilap. az ujság helyszínen járt tudósítója beszámol arról, hogy a halálos áldozatok között van 16 iskolai tanuló is.

a perui hadsereg katonái és a rendőrség különleges osztagai április 6-11 között bombázták cangallo és victor fajardo körzet falvait ayacucho tartományban. a támadás során sok helyütt kigyulladtak a vetések, az istállók és sok állat elpusztult. az ujság rámutat, hogy a polgárháborús jellegű konfliktus mind több áldozatot követel a lakosság körében.

kzs mj bd

10.11 140483 0826

Fi

--

1983.04.14.

sk0020 4 230 mtik1023

amerikai képviselőház

washington, 1983. április 14. /mti/ - szerdán újabb egy héttel elhalasztották az amerikai kongresszus képviselőházának szavazását arról a javaslatról, hogy a két nagyhatalom fagyassza be az atomfegyverek gyártását, minőségi fejlesztését és telepítését. a vitában ugyanis a republikánusok 30 módosítási indítványt terjesztettek elő.

négyórás vita után a többi között elutasították /229:190 arányban/ azt a módosító indítványt, amely szerint felszólítanak az amerikai és a szovjet kormányt: minden új nukleáris robbanótöltet helyett kettőt semmisítsenek meg.

a vita újabbcsalódást okozott a fehér háznak, amely minden lehetőséget megragad a „befagyasztás”, megakadályozására.

br már

10.16 140483 0737

--

sk0021 4 230 mtik1024

tiltakozás - 2.

bécs, 1983. április 14. /mti/ - csütörtökön reggeltől megbénult a közúti forgalom az ausztriát olaszországgal összekötő nagyforgalmu brenner-hágón azt követően, hogy olasz oldalon több ezer parasztgazda és mezőgazdasági dolgozó tiltakozó tüntetést rendezett a külföldi agrárcikkek importja ellen.

szerda délutántól az olasz vámtisztviselők megtagadták a külföldi teherárúk - mindenekeelőtt a mezőgazdasági termékek - vámkezelését. az osztrák oldalon százával várakoznak a kamionok. csütörtök reggeltől a személyforgalom is leállt, mivel a határállomás környékét elfoglalták a tüntetők.

sz/ge már

10.36 140483 0640

Fi

--

sk0022 4 230 mtik1025

miterrand svájci látogatása

párizs, 1983. április 14. /mti/ - miterrand elnök csütörtökön délelőtti kétnapos hivatalos látogatásra svájcba utazott. /első ízben látogat el francia államfő svájcba, s az elysée-palota szóvivője kijelentette: miterrand elnök régi mulasztást akar pótolni.

1910 óta
a látogatás során folytatandó megbeszéléseken elsősorban gazdasági kérdésekről lesz szó. svájc franciaország egyik legfontosabb kereskedelmi partnere, s a fejlett tőkés országok közül egyedül svájccal szemben mutat többletet a francia külkereskedelmi mérleg. az utóbbi időben azonban különböző kereskedelmi és vámügyi kérdésekben surlódások támadtak a két partner között, s ezek rendezéséről is szó lesz a mostani tárgyalásokon.

az elnököt elkísérte utjára cheysson külügyminiszter, delors gazdasági és pénzügyminiszter, cresson külkereskedelmi és idegenforgalmi miniszter és hernu hadügyminiszter. a hadügyminiszternek a látogatáson való részvételét a francia szóvivő azzal indokolta, hogy „magasabb szintre”, akarják emelni a kétoldalú katonai együttműködést.

pierre aubert, svájci szövetségi elnök ezalkalomból a le figarónak adott nyilatkozatában időszerű nemzetközi kérdésekről is szólt. a többi között hangsúlyozta: svájc azt kívánja, hogy tárgyalások után a lehető legalacsonyabb szintre csökkentsék a fegyverzetek szintjét. svájc nagy jelentőséget tulajdonít a madridi találkozóknak, a helsinki megkezdett folyamat kontinuitásának, és más semleges országokkal együtt úgy véli, most fokozott erőfeszítést kell kifejteni a folyamat megőrzése érdekében, amely egész európa érdekét szolgálja, mert megfelelő eszköz ahhoz, hogy lassanként leküzdjék a földrészünket megosztó bizalmatlanságot és meg nem értést.

ds/jp már

11.21 140483 1756

F

--

sk0023 4 230 mtik1026

koszovó - a sztrájk vége

belgrád, 1983. április 14. /mti/ - a csütörtöki jugoszláv lapok beszámolója szerint a hét elejei kétnapos munkabeszüntetés után szerdán ismét felvették a munkát a koszovói ramiz sadiku építőipari kombinát három építőhelyének dolgozói. két pristinai lakótelepi építőhelyen és podujevóban, a szerelvénygyár építésén mintegy 500 munkás szüntette be két napra a munkát.

az ujságok megírják, hogy a szóbanforgó kombinát évek óta súlyos helyzetben van: a beruházási és egyéb objektív nehézségek rossz munkaszervezéssel párosultak, fejletlenek az öngazgatási viszonyok. a vállalatnál már két hónappal ezelőtti ideiglenes intézkedéseket kellett foganatosítani. a munkabeszüntetésekre éppen akkor került sor, amikor már olyan lépéseket tettek, amelyek hozzájárulhatnak a kombinát helyzetének rendezéséhez.

kd/ge már

11.34 140483 0862

--

sk0024 4 230 mtik1027

japán külügyi sajtóértekezlet

pietsch lajos, az mti tudósítója jelenti:

tokió, 1983. április 14. /mti/ - a szovjetunió és japán képviselői hasznos és alapos megbeszéléseket folytattak, s ennek akkor is nagy jelentősége van, ha az álláspontok nem is közeledtek egymáshoz. - mondotta a tokiói külügyminisztérium szóvivője csütörtöki sajtóértekezletén az mti tudósítójának a szovjet-japán külügyminisztériumi megbeszélésekre vonatkozó kérdésére válaszolva. hozzátette, hogy mindkét fél egyaránt fontosnak tartja a párbeszéd folytatását. a kétnapos tárgyalások légkörét egyébként jónak nevezte, s hangsúlyozta, hogy a kétoldalú kapcsolatokról, valamint a nemzetközi - elsősorban az ázsiai - helyzetről őszinte véleménycserére került sor.

a szóvivő a továbbiakban megerősítette, hogy a hónap végén tokióban tárgyalások kezdődnek japán és nagy-britannia, valamint japán és franciaország magasrangú külügyminisztériumi képviselői között. elmondta, hogy a megbeszéléseken a nemzetközi helyzet problémáit vitatják meg, köztük a szovjet-amerikai leszerelési tárgyalások állását.

F

a kínai-amerikai viszony alakulásáról szólva reményét fejezte ki, hogy a két ország viszonya hamarosan javulni fog, nem beszélt konkrét közvetítő lépésekről, de tokiót rendkívül foglalkoztatja az amerikai-japán-kínai, háromoldalu kapcsolatok jövőbeni alakulása.

pl/jp már

11.50 140483 1382

--

sk0025 4 230 mtik1029

genfi leszerelési bizottság

bécs, 1983. április 14. /mti/ - a genfi leszerelési bizottság csütörtöki ülésén felszólalt dr. kőmives imre nagykövet, a magyar küldöttség vezetője. beszédében a „minőségi fegyverkezés”, nyugati gyakorlatával foglalkozott. rámutatott: nem állják meg helyüket azon érvek, amelyekkel egyes nyugati országok saját nemzetgazdaságukra hivatkozva próbálják igazolni a minőségi fegyverkezés újabb és újabb fordulóit. ezek a törekvések komolyan veszélyeztetik más országok biztonsági érdekeit, aláássák a nemzetközi stabilitást. kőmives nagykövet elutasította azokat a nyugati érveket, amelyekkel technikai nehézségekre hivatkozva kétségbe vonják az érdemi leszerelési és fegyverzetkorlátozási tárgyalások lehetőségét a minőségi fegyverkezés megfékezése érdekében.

a magyar küldött hangsúlyozta továbbá: tekintettel a minőségi fegyverkezés újabb és újabb fordulóinak veszélyére, nem engedhető meg, hogy egyes országok a jövőben is meggátolják az érdemi tárgyalásokat, ahogyan ezt a nyugati küldöttségek tették a genfi leszerelési bizottságban a tömegpusztító fegyverek új típusainak és rendszereinek betiltását célzó tárgyalási javaslatok megvitatásakor.

sz/jp már

12.25 140483 1211

Nw

--

sk0026 4 230 mtik1031

olaszok pere - ítélet

szófia, 1983. április 14. /mti/ - ítéletet hirdetett csütörtökön a szófiai városi bíróság paolo farsetti és gabriela trevizin olasz állampolgárok kémperében. farsettit tíz év és hat hónapi, a vizsgálat és a tárgyalás során teljes beismerő vallomást tett trevizint három év szabadságvesztésre ítélték. bebizonyosodott, hogy a másodrangú vádlott farsetti katonai jellegű információ-gyűjtéshez fedezetet nyújtott. az előzetes letartóztatásban eltöltött nyolc hónapot a büntetésből levonják. az elítéltek mercedes típusú személygépkocsiját, fotófelszereléseit és egyéb tárgyait elkobozták. a bíróság kötelezte őket a perköltség megfizetésére.

az ítélet két héten belül megfellebbezhető a bolgár legfelsőbb bíróságnál.

ék/so pi

15.01 140483 0770

--

sk0027 4 230 mtik1032

thorn-reagan

brüsszel, 1983. április 14. /mti/ - gaston thorn, az európai közösségek bizottságának elnöke április 21-én a washingtoni fehér házban találkozik ronald reagan amerikai elnökkel - közölte csütörtökön az egk szóvivője. thorn a májusra tervezett williamsburgi csucsértekezlet előkészítéseként találkozik reagannel, az amerikai elnök meghívására, és egyéb olyan időszerű kérdéseket is megvitát vele, amelyek jelenleg nézeteltéréseket okoznak az egyesült államok és a nyugat-európai közösség viszonyában.

legkiélezettebbek ezek most a mezőgazdasági kivitel körül, de - mutatnak rá brüsszelben - szóba kerül a megbeszélésen minden bizonnyal a kelet-nyugati kereskedelem korlátozásának kérdése és az árfolyamok összehangolt alakításának lehetősége a nemzetközi pénzpiacokon.

Nw

nyugat-európában gazdasági körökben abban biznak, hogy az egyesült államokban hamarosan megindul a gazdasági fellendülés, és ez segít kilendíteni harmadik éve pangó állapotából a nyugat-európai gazdaságokat is.

mp/so pi

15.03 140483 1033

--

sk0028 4 230 mtik1033

püspökök - békefelhívás

bécs, 1983. április 14. /mti/ - az osztrák püspökök békefelhívást tettek közzé csütörtökön bécsben, melyben elítélték a tömegpusztító fegyverek valamennyi típusát, majd pedig felszólították a nagyhatalmakat, illetve a katonai szövetségek tagállamainak kormányait, hogy mondjanak le a középhatótávolságu fegyverek birtoklásáról, és jussanak megállapodásra a bécsben tíz éve folyó haderőcsökkentési tárgyalások témakörében. a felhívás külön is felszólítja a nagyhatalmakat, hogy ha másként nem, legalább lépésről lépésre építsék le, illetve csökkentsék fegyverzetüket, azok valamennyi fajtáját.

a felhívást kezdeményező dr. franz könig biboros, bécsi érsek kísérő levelében hangoztatta, hogy az osztrák püspökök felhívásukkal újabb lendületet kívánnak adni a nemzetközi béketörekvéseknek, anélkül, hogy ezzel bármely katonai csoportosulást is egyoldalu előnyökhöz segítenék.

sz/so pi

15.05 140483 0933

N

--

sk0029 4 230 mtik1034

embargó 17 óráig!

magyar könyvkiállítás kölnben - 1

bonn, 1983. április 14. /mti/ - magyar könyvkiállítás nyílt meg csütörtökön az nszk-beli köln történelmi levéltárában. a kétezer - részben német nyelvű - könyvet és folyóiratot bemutató kiállítást norbert burger, köln főpolgármestere és kővári péter, hazánk kölni nagykövete nyitotta meg. a két hétig tartó kiállítás keretében szerzői esteket és magyar filmhetet is rendeznek.

fkj/so pi

15.07 140483 0466

--

sk0030 4 230 mtik1035

román-magyar barátsági gyűlés

bukarest, 1983. április 14. /mti/ - román-magyar barátsági gyűlést tartottak szerdán curtea de arges városban magyarország felszabadulásának 38. évfordulója alkalmából. a városi néptanács nagytermében megrendezett gyűlésen mintegy háromszázan vettek részt - a helyi párt- és állami szervek, tömegszervezetek és vállalatok képviselői.

az évforduló jelentőségéről és a magyar-román kapcsolatokról szólt a gyűlésen elhangzott beszédében barity miklós bukaresti magyar nagykövet és elena ionita, a városi néptanács alelnöke, majd a résztvevők megtekintettek egy magyar idegenforgalmi filmet.

barity miklós nagykövet a nap folyamán találkozott az arges megyei pártbizottság és a városi pb és néptanács vezetőivel, majd felkereste az electroarges gyárat, amely különböző háztartási gépeket szállít magyarországra.

wa/so már

15.28 140483 0881

N

--

sk0031 4 230 mtik1036

embargó 17 óráig!

magyar kulturális rendezvények kölben - 2

bonn, 1983. április 14. /mti/ - a két hétig tartó magyar könyvkiállítás idején szerzői esteket is rendeznek a rajna-parti városban többek között szabó magda, boldizsár iván, csoóri sándor és mándy iván részvételével.

hazánk filmművészetének nagy sikerű alkotásaival ismerkedhetnek meg a nyugatnémet nézők a magyar filmhéten, amelynek keretében szabó istván négy, makk károly és andrás ferenc egy-egy filmjét mutatják be.

fkj/so már

15.38 140483 0526

--

sk0032 4 230 mtik1037

izrael-libanon

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

bejrut, 1983. április 14. /mti/ - az izraeli-libanoni-amerikai tárgyalások haldében lezajlott csütörtöki fordulóját követően a bejruti küldöttség szóvivője úgy nyilatkozott, hogy két héten, de legfeljebb egy hónapon belül megállapodással zárul az izraeli csapatkivonási feltételek három és fél hónapja tartó vitája. a derülátó kijelentést tájékozott körökben egyrészt philip habib amerikai megbízott személyes részvételével, „hatékony, gyakorlatias beavatkozásával”, másrészt reagan elnök kéthetes határidőt szabó türelmetlenségével magyarázzák. amin gemajel libanoni elnök a kormány szerda esti ülésén kijelentette, hogy a megállapodás sok akadályát sikerült elhárítani.

megoldatlan maradt viszont egyebek között az izraellel évek óta együttműködő szaad haddad őrnagy jövőbeni státusa. mose arensz izraeli hadügyminiszter a kijelölt vezérkari főnök, valamint az északi katonai körzet parancsnokának kíséretében erről a kérdéstről folytatott megbeszélést csütörtökön a dél-libanoni mardzsajunban a dezertőr libanoni tiszttel. arensz hangsúlyozta: izrael nem tágít attól a követelésétől, hogy haddad őrnagyot állítsák a dél-libanon ellenőrzésével megbízott libanoni csapatok élére. haddad közölte,

Nm

hogy már most is dél-libanon katonai kormányzójának tekinti magát, s csupán e státus törvényesítését követeli a libanoni kormánytól.

a haldei tárgyalásokkal párhuzamosan az izraeli légierő nagyszámu harci gépe csütörtökön folytatólagos berepüléseket végzett dél-libanon, a szíriai ellenőrzés alatt álló bekaa-völgy és a földközi-tengeri partvidék légterében. a bejruti falangista rádió hivatalosan meg nem erősített jelentése szerint az intenzív berepülések miatt két órára lezárták damaszkusz repülőterét.

a kelet-libanoni fronton szerdán lezajlott szíriai-izraeli tüzérségi összecsapások után csütörtökön is feszült volt a helyzet. a mind gyakoribb tüzpárbajok miatt egyes bejruti kommentárok már afféle felőrő háborúról beszélnek. közben damaszkuszban egy szíria elleni agresszió előkészítésével vádolják izraelt.

bz/so már

15.43 140483 2125

--

sk0033 4 300 mtik1038

kissinger-mubarak /1.rész/

patak károly, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1983. április 14. /mti/ - a palesztin vezetők tunéziai ülésével egyidőben hoszni mubarak elnök csütörtökön fogadta henry kissinger volt amerikai külügyminisztert. ugyanaznap az egyiptomi sajtó közölte mubarak néhány egyiptomi újságírónak adott nyilatkozatát, s ebben az államfő bírálta a pfsz vezetőségének radikális szárnyát, hitet téve ismét a camp david-i alku mellett.

mubaraktól távozóban kissinger bizonytalanságot árult el a palesztin-jordániai egyezkedés végső kimenetelét illetően. a párbeszéd tudvalevőleg kudarcba fulladt, és egyelőre eltemette a reagan-tervet. kissinger - aki szaud-arábiában is járt a napokban - csak üres frázisokat hangoztatott további reményeiről. kijelentette: arról sem jósol, hogy lesz-e egyáltalán arab csucsértekezlet, amitől a pfsz és jordánia párbeszédének esetleges folytatódása függ.

ugyanezen a napon közölték a kairói újságok az elnöknek azt a nyilatkozatát, amelyet a távol-keletről hazatérőben adott. mubarak azzal érvelt, hogy ha egyiptom felmondaná a camp david-i paktumot, akkor elvesztené hitelét a nyugati világban, súlyos gazdasági nehézségei, fegyvervásárlási problémái adódnának.

Nm

feltételezésszerűen arra is utalt, hogy az arab országok 50-100 milliárd dollárral kiegészíthetnék ugyan egyiptomot ebből a szorult helyzetből, de ilyen konkrét ajánlat nincs, sőt az ígéretet nem feltétlenül váltanák be, és a pénz rámenne azoknak a veszteségeknek a pótlására, amelyeket egyiptom az egyezmény felbontása miatt szenvedne el. ennek csak izrael örülné - folytatta -, mivel megszabadulna a palesztin kérdésben tett egyetlen elkötelező ígéretének következményeitől is: az autonómia tárgyalásokról. /folyt./

pk/dj már
15.50 140483 1767

--

sk0034 4 300 mtik1039

kissinger-mubarak /2.rész/

ami a palesztin-jordániai véleménykülönbségeket illeti, mubarak a palesztin vezetés négy vezetőjét és libiát kárhóztatta azért, hogy a palesztin-jordániai tárgyalások elakadtak. mubarak szerint még mindig van esély arra, hogy „a labdát visszaküldjék izrael és az egyesült államok térfelére,, - azaz a palesztinok még mindig beleegyezhetnek abba, hogy nevükben jordánia tárgyaljon egy, a jordán folyó nyugati partján és gazában kialakítandó, jordániával társult autonómiáról, amibe izrael tudvalevőleg nem egyezett bele. - megegyezés híján - folytatta az egyiptomi elnök - izrael további 120 települést épít lakosainak az eddigi százhusz mellé ezen a területen, ami „rendkívül bonyolult helyzetet idézhet elő a későbbi tárgyalásokon,,.

mubarak végül elmondta, hogy távol-keleti utjáról újabb üzeneteket küldött reagan elnöknek. azt kérte, hogy vesse az eddiginél jobban latba befolyását a libanoni csapatkivonások érdekében.

pk/dj már
15.58 140483 0988

Mur

--

sk0035 4 230 mtik1040

irak-irán

bejrut, bagdad, 1983. április 14. /taszsz/ - irak és irán között továbbra is heves harcokról számolnak be a hírügynökségek.

a teheráni rádió azt jelentette, hogy az iráni csapatok a front déli szakaszán 30 négyzetkilométernyi iraki területet foglaltak el amara várostól keletre. a rádió szerint április 11., a legújabb iráni offenzíva kezdete óta az iraki emberáldozatok és sebesültek száma összesen 6400 fő. a szerdai hadműveletek idején az iráni csapatok 28 iraki tankot és páncélozott harcjárművet semmisítettek meg, és két helikoptert lőttek le - közölte a rádió.

az iraki fegyveres erők főparancsnokságának legutóbbi közleménye ezzel szemben azt állította, hogy az iraki csapatok folytatják az iráni ellenfél visszaszorítását a front déli szakaszán, majszan iraki tartomány térségében. az iráni tüzéség - közölték bagdadban - bászra iraki kikötőt és mandali város környékét lőtte. polgári lakosok veszítették életüket, és anyagi károk keletkeztek.

az újabb iráni ellentámadás kezdete óta - mutat rá a közlemény - az iráni csapatok több mint 9800 személyt, 24 harckocsit, 18 csapatszállító járművet és egyéb haditechnikai eszközöket veszítettek. ugyanakkor az iraki fél cáfolta azokat az állításokat, amelyek szerint az iráni csapatok elfoglalták irak területének egy részét.

te ku pi

16.28 140483 1336

--

sk0036 4 230 mtik1041

kohl elutazott az egyesült államokba

follinus k. jános, az mti tudósítója jelenti:

bonn, 1983. április 14. /mti/ - helmut kohl, a német szövetségi köztársaság kancellárja, csütörtök délután nem egészen kétnapos látogatásra az egyesült államokba utazott.

kohl és a kíséretében levő hans-dietrich genscher külügyminiszter washingtonban - többek között - tárgyalni fog ronald reagan amerikai elnökkel, george bush alelnökkel, george shultz külügy- és caspar weinberger hadügyminiszterrel.

Mur

1983.04.14.

a tárgyalások középpontjában az európai közép-hatótávolságu fegyverek korlátozásáról folyó genfi tárgyalások, az európai biztonsággal és együttműködéssel foglalkozó madridi konferencia, s a hét vezető tőkés ország májusi, egyesült államokbeli gazdasági csúcstalálkozója áll majd.

általános bonni értékelés szerint teljes nézetazonosságra lehet számítani reagan és kohl között a rakétatelepítés kérdésében; vagyis mindkét fél megerősíti majd az egyoldalu nyugati, közbülső megoldást, és azt az elhatározását, hogy az év végén megkezdődik az amerikai rakéták nszk-beli telepítése.

ugyanakkor bonn washingtonnál érdekeltőbb a madridi konferencia sikeres befejezésében és a kelet-nyugati gazdasági kapcsolatok folytatásában. ezért a nyugatnémet fővárosban érdeklődéssel várják, hogy milyen megállapodások születnek kohl washingtoni tárgyalásain ezekben a kérdésekben.

fkj/so éb

16.37 140483 1414

--

sk0037 4 230 mtik1042

arafat - pfsz vb

tunisz, 1983. április 14. /reuter/ap/afp/ - svédországi látogatását követően jasszer arafat csütörtökön tuniszba, a pfsz vezetőségének jelenlegi főhadiszállására érkezett.

palesztin források szerint a pfsz végrehajtó bizottsága - arafat elnökletével -, várhatóan, 24 órán belül összeül. ahmed abdel rahman, a pfsz szóvivője közölte, hogy a pfsz vezetőségének ülésén a megszállt arab területek helyzetével, valamint a hét végére tervezett, de időközben későbbre halasztott rendkívüli arab csúcstájékoztató témájával foglalkoznak. ez utóbbival kapcsolatosan a szóvivő közölte: „a pfsz mindenképp szeretné a rendkívüli csúcstájékoztató megtartását, mivel minden eddiginél fontosabbnak tartja egy közös arab álláspont kimunkálását.„

rahman szerint a jordán-palesztin tárgyalások nem fulladtak kudarcba, csak „megálltak,„ hangsúlyozta, hogy „a tárgyalásokat nagyon gyorsan, minden szinten felújítják,„

ág ku pi

16.38 140483 0960

Nw

--

1983.04.14.

sk0038 4 300 mtik1043

varsói tudományos ülészak

kelemen istván, az mti tudósítója jelenti:

varsó, 1983. április 14. /mti/ - varsóban csütörtökön nemzetközi antifasiszta tudományos ülészak kezdődött a lengyelországban elkövetett náci bűnök felkutatásával foglalkozó főbizottság szervezésében.

a négynaposra tervezett tanácskozáson több száz lengyel tudós és veterán mellett husz országból érkezett 120 tudós is részt vesz. a külföldi vendégek között vannak a náci büntettekkel foglalkozó izraeli, ndk- és nszk-beli, valamint nyugat-berlini történészek is. képviselteti magát a szovjet háborús veteránok bizottsága, az ellenálló nemzetközi szövetsége /fir/, a nemzetközi auschwitz-bizottság és a zsidó világkongresszus. magyar részről karsai elek, lagzi istván és vass henrik történészek vesznek részt az ülészakon.

a tanácskozást megnyitva sylwester zawadzki lengyel igazságügyminiszter, a főbizottság elnöke úgy fogalmazta meg a konferencia fő célját, hogy alkalmat kívántak teremteni a fasizmussal foglalkozó tudósok nemzetközi tapasztalatcseréjére, s egyben arra, hogy a múlt szörnyű tanulságait felidézve fellépjenek egy olyan újabb népiertás ellen, mint amelyet egy esetleges nukleáris konfliktus jelentene. emlékeztetett arra, hogy a náciok lengyelországban csaknem öt és félmillió embert, köztük kétmillió hétszáz ezer lengyel zsidót gyilkoltak meg. ehelyütt szólt arról, hogy a tanácskozás szorosan kapcsolódik a varsói gettófelkelés 40. évfordulójához.

lengyelország - mondotta zawadzki - normális, jó kapcsolatokra törekszik az nszk-val. nehéz azonban elképzelni a kétoldalu kapcsolatok eredményes fejlődését abban az esetben, ha a szövetségi köztársaságban továbbra is elnézően kezelik a volt háborús bűnösöket, s olyan revansista nézeteket hangoztatnak, mint például a német birodalomnak az 1937-es határok közötti létezéséről szóló mítosz. a szovjetunióval és a többi szocialista országgal szövetséges lengyelország számára nem határainak biztonsága jelent problémát, hanem azt tekinti fő feladatának, hogyan járulhat hozzá a béke megőrzéséhez.

az első napi plenáris ülés után a nemzetközi konferencia szekcióülésekkel folytatja munkáját.

kn/dj éb

16.42 140483 2214

Nw

/a lengyelországban elkövetett náci bűnök felkutatásával foglalkozó

--

sk0039 4 230 mtik1044

izrael - libanon 2.

bejrut, 1983. április 14. /mti/ - bejruti és izraeli rádióállomások egybehangzó jelentése szerint csütörtökön mintegy ötven izraeli vadászbombázó hajtott végre provokatív berepüléseket és szimulált légitámadásokat az észak-libanonban és a kelet-libanoni bekaa-völgyben állomásozó szíriai békefenntartó erők állásai ellen. a szíriai légierő és a földi légvédelem nem reagált a nyilvánvaló provokációra, de damaszkusz repülőterét átmenetileg, fél órára lezárták.

a libanoni falangista rádió azt az értesülését közölte, hogy a bejruttól délre, damur közelében üzembe helyezett izraeli katonai repülőter f-16-os vadászbombázók fel- és leszállására is alkalmas, az izraeli megszálló hadsereg további két katonai repülőter építésére készül a bejrut-damaszkusz nemzetközi útvonalon elhelyezkedő alej és a baruk-hegységben lévő ain zalta térségében.

bs/hn éb

16.54 140483 0899

-.-

sk0040 4 230 mtik1046

kommunális szervezés

peking, 1983. április 14. /mti/ - kínában eddig ezer községi népi kormányt állítottak fel, azaz ezer helyen választották le a közigazgatási-hatalmi apparátust a népi kommunákról, meghagyva azokat pusztán gazdasági egységnek. egy csütörtöki jelentés szerint az országban még mindig több mint 54 ezer olyan kommuna van, ahol az ötvenes évek végén megteremtett modellnek megfelelően a kettő együvé tartozik.

a kommunák funkciójának megváltoztatását a tavaly elfogadott új kínai alkotmány is rögzíti, de úgy tűnik, hogy a helyi népi kormányok és népi gyűlések helyreállításának folyamata csak lassan, kísérleti jelleggel folyik egyelőre kínában. a csütörtöki jelentés is leszögezi, hogy a községi népi kormányok intézményének visszaállítása „az egész országban várhatóan akkor történik meg, ha leszűrjük a tapasztalatokat a mostani kísérletből.”

nc/so éb

17.21 140483 0898

el

sk0041 4 230 mtik1047

kiegészítés az mtik 1043. számú hírhez

-----
varsó, 1983. április 14. /mti/ - az utolsó bekezdés elé, külön bekezdésbe irandó:

a tanácskozás résztvevőiehez intézett táviratában az unesco tikárságának főigazgatója, amadou-mahtar m, bow arra hívta fel a figyelmet, hogy a náci ideológia nem tűnt el nyomtalanul a harmadik birodalom katonai vereségével. reményét fejezte ki, hogy a tanácskozás, valamint a varsói gettófelkelésről való megemlékezés az unesco 1978-as közgyűlésen hozott, a faji megkülönböztetést elítélő határozatában foglaltak megvalósítására ösztönzi majd a kormányokat és a népeket. ugyancsak táviratot küldött a konferencia résztvevőinek willy brandt, a német szociáldemokrata párt elnöke.

tovább az eredeti utolsó bekezdés.

kn/hi éb

17.41 140483 0822

-.-

sk0042 4 230 mtik1048

demonstráció a bremmeren

bécs, 1983. április 14. /mti/ - csütörtökön délelőtt valóságos kis csatatérre változott az ausztriát észak-olaszországgal összekötő brenner hágó és környéke. a kezdetben ezer főnyi, majd később háromezresre növekedett tüntető tömeg - elsősorban lombardiai parasztok - a közös piac mezőgazdasági politikája ellen, az olasz piacot elárasztó nyugatnémet és holland agrártermékek ellen tüntettek és csak akkor voltak hajlandók lefujni akciójukat, amikor ígéretet kaptak a római kormánytól: a közös piac mezőgazdasági bizottsága elé viszik ügyüket és orvoslást keresnek panaszaikra.

a megmozdulás érthetően hatalmas forgalmi káoszt okozott a bremmeren. mind a közúton, mind pedig a vasúti közlekedésben többórás zavar keletkezett, egy időre megszűnt mindenfajta közlekedés a két ország között. sőt, az északról dél felé siető nyugatnémet turisták és a tüntetők között helyenként összetűzésre is sor került, amit a rendőrség könnygázbombákkal és gumibotzással

el

tudott csak megszüntetni. csütörtökön délutánra megengyhült a helyzet a rendkívül forgalmas határátkelőhelyen, de még így is a teherautók százai várakoztak arra, hogy rakományaikkal folytathassák utjukat.

sz/th éb

17.45 140483 1220

--

sk0043 4 230 mtik1049

egk-tanulmány

brüsszel, 1983.április 14./mti/ - „a nyugat-európai közösség fordulóponthoz érkezett. hamarosan hanyatlásnak indul, ha az egyesülési folyamatot nem terjesztik ki új területekre, és nem mélyítik el, fejlesztik tovább a már létrejött integrációs vívmányokat.„ erre a következtetésre jut közös könyvében öt neves nyugat-európai nemzetközi szakértő, az egk öt országa vezető külügyi intézeteinek igazgatói.

véleményük szerint a közösségnek a gazdaságirányításban, az iparpolitikában, a mezőgazdaságban, a tudományos kutatásokban, a jogszabályok egységesítésében és a katonapolitikában egyaránt fokoznia kell az egyesítést és összehangolást.

könyvüket - „a nyugat-európai közösség: hanyatlás vagy megújulás?„ - csütörtökön mutatták be sajtóértekezleten.

a tanulmány legfigyelemre méltóbb javaslata: „a tizeknek saját katonapolitikával és önálló védelmi rendszerrel kell felruházniuk magukat. ez a szerzők szerint nyugat-európai egyesített katonai szervezetet jelent, saját fegyvergyártási bázisra építve, a francia és brit atomerő egyesítésével. ennek szüksége azért merül fel - mondják -, mert az egyesült államok és nyugat-európa között idővel egyre mélyülni fognak az érdekkülönbségek, a gazdasági és biztonságpolitikai ellentétek és nézetkülönbségek, egyre csökkentve az egyesült államok elkötelezettségét nyugat-európa iránt. a szerzők szerint „az érdekkülönbségek fokozódása és az ezzel járó amerikai türelmetlenség hosszú távu, tartós folyamat, amely révén az amerikai politika érdeklődése fokozatosan át fog terelődni ázsziára és a fejlődő világra... nyugat-európának idővel magának kell megvédenie magát,„ - vonják le a következtetést. addig is önállóbban kell fellépnie a nato keretén belül - ajánlják.

a tanulmány mélyreható reformokat javasol a közös mezőgazdasági politikában, a közös költségvetést illetően, szorgalmazza a közös pénzügyi rendszer erősítését, közös energiapolitika megvalósítását és a közösségi intézmények erősítését a többségi döntéshozattal.

mp/hi éb

18.07 140483 2048

--

sk0044 4 230 mtik1050

brit munkanélküliek - heseltine

london, 1983.április 14./mti/ - michael heseltine brit hadügyminiszter csütörtökön délután az alsóházban bejelentette, hogy a fegyveres erők egyévi katonai és szakmai képzésre 5200 munkanélküli fiatalot vesznek át.

a thatcher-kormánynak ez a hazafias neveléssel párosított munkanélküliség-enyhítő akciója méreteiben ugyan jelentéktelen, de jellegénél fogva heves reagálásra készítette a parlamenti ellenzéket.

denzil davies, a munkáspárt helyettes védelmi szóvivője kijelentette, hogy a terv „sértés a hadseregére és a fiatalokra nézve egyaránt,„ szerinte „süffelirat,„ is lehetne a tory kormány négyéves hivatali ténykedésére.

az önkéntesen bevonuló fiatalok heseltine közléséből feltehetően heti 25 font juttatásban részesülnének és „valamilyen formájú,„ egyenruhát is kapnának.

ae/hi éb

18.25 140483 0862

--

sk0045 4 230 mtik1051

afganisztán

kabul, 1983. április 14. /taszsz/ - a lakosságot terrorizáló, felforgató tevékenységet folytató ellenforradalmi csoportok újabb fészket számoltak fel afganisztánban, a balkh tartománybeli marmul településen.

a fegyveres erők akciójához a helyi lakosság nagy segítséget nyújtott. a banditáknál nagy mennyiségű fegyvert és lőszert, egy rádióadót és a külföldi ellenforradalmi csoportokkal való kapcsolatokról tanuskodó dokumentumokat foglaltak le.

az ellenforradalmi gócok felszámolásának folyamatát egyre nagyobb mértékben támogatják a munkások, parasztok és az afgán társadalom más rétegei - írja a taszsz hírügynökség, rámutatva: ez is bizonyítja, hogy az új hatalom mindinkább erősödik vidéken is.

te ai fn

18.48 140483 0755

--

sk0046 1 230 mtik1053 /javítás a mtik 1015-re/

tiltakozás

mai mtik 1015 sz. hírünk /tiltakozás/ 1.bek.3.sorban a szöveg helyesen:

olasz parasztok csütörtökön reggel eltorlaszolták az országot ausztriával összekötő brenner-hágót...stb. /közbenső mondatrész törölendő!/
 áe fn

18.50 140483 0251

--

sk0047 4 230 mtik1054

nemzetközi marx konferencia

bochkor jenő, az mti tudósítója jelenti:

berlin, 1983. április 14. /mti/ - a nemzetközi marx károly konferencia negyedik napján nagy számban szólaltak fel az afrikai országok képviselői.

tanzániában - közölte moses mmaue, a tanzániai forradalmi párt képviselője - tavaly határozatot hoztak a párt újjászervezéséről azzal a meghirdetett céllal, hogy felszámolják az ember emberáltal való kizsákmányolásának minden megjelenési formáját. eddison zvogbo, a zimbabwei hazafias front küldötte kiemelte, hogy pártja a nemzeti sajátosságoknak megfelelően igyekszik kialakítani a szocializmusért, a békéért és társadalmi haladásért vívott harc formait és módszereit. edward mungoni liso, a zambiai egyesült nemzeti függetlenségi párt képviselője reményét fejezte ki, hogy a közeljövőben namibia is kivívja szabadságát, és eljön a nap, amikor dél-afrikában is a többség veszi át a politikai és gazdasági hatalmat.

herbert mies, a német kommunista párt elnöke arra figyelmeztetett, hogy nyugat-németországban veszélyes jobbratolódás következett be. a helyzetet jól jellemzi a 2 millió 400 ezer munkanélküli, az osztályharc kiéleződése, az örült fegyverkezési hajszák. a kommunistáknak és az összes demokratikus erőnek harcolnia kell a helyzet megváltoztatásáért.

viannisz papadatosz, a görög pánhellén szocialista mozgalom küldötte körvonalazta azokat az elképzeléseket, amelyeket a görög kormánypárt tervez a társadalom átalakítására. tájékoztatása szerint görögországban „pluralista folyamatok útján rendkívül érdekes kísérlet történik a szocializmusra való áttérésre,,.

ton van hoek, a holland kommunista párt politikai bizottságának tagja marx károly szellemi hagyatékának alkotó felhasználásáról beszélt, és kifejtette, hogy pártjában sokat munkálkodnak a marxi örökség kritikai funkciójának helyreállításán. felszólalt több ázsiai ország küldötte is. üdvözölte a konferenciát e. m. sz. nambudiripad a /marxista/ indiai kommunista párt központi bizottságának főtitkára, kim dzung rin, a koreai munkapárt központi bizottságának titkára és noboru jagi, a japán szocialista párt nemzetközi osztályának vezetője. /folyt/

bj/th éb

18.51 140483 2197

--

sk0048 4 230 mtik1055

csád - katonai támaszpont

tripoli, 1983. április 14. /mti-taszsz/ - az egyesült államok és izrael katonai támaszpontot létesít a csád déli részén lévő szárh város mellett.

a jana libiai hírügynökség jelentésében rámutat, hogy a támaszpont létesítésének terve a térség államainak biztonságát és békéjét veszélyezteti. az egyesült államok beavatkozik csád belügyeibe és az afrikai ország helyzetének destabilizálására törekszik. washington csád területét a független afrikai országok, mindenekelelőtt libia ellen irányuló felforgató tevékenység hidfőállásává akarja tenni, e politika keretében a reagan-kormányzat fegyvereket és amerikai katonai tanácsadókat küld csádba, izrael, zaire és szudán hasonló segítséget nyújt csádnak.

a jelenlegi csádi rendszer ellenzékének egyik vezető személyisége, wadal abdelkader kamougue volt csádi alelnök - aki hisséne habré 1982 nyarán történt hatalomra kerülését követően az országgal szomszédos kamerunba menekült - a libiai bengáziban tartott sajtóértekezletén éles szavakkal ítélte el az egyesült államok csáddal kapcsolatos agresszív terveit. az imperialista erők csádot az afrikai, a közel-és közép-keleti országok elleni tevékenységük támaszpontjává kívánják tenni, hogy megteremtsék a feltételeket természeti kincseik kifosztásához - mondotta.

ág ai fn

19.10 140483 1332

--

sk0049 4 230 mtik1056

nemzetközi marx konferencia - 2

berlin, 1983. április 14. /mti/ - milko balev, a bolgár kommunista párt politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára felszólalásában megállapította, hogy a marxi és lenini tanítások megtestesülésének új szakasza a szocialista közösség létrejötte.

„nagyon jól tudjuk, mit értünk el, és mit nem. utunk a vártnál hosszabbnak és nehezebbnek bizonyult - mondotta. az objektív jellegű nehézségeken kívül jelentkeztek egyes szubjektív jellegű gyengeségek és hibák is. a legfontosabb mégis, hogy minden tisztességes és

tárgyilag os ember megláthatja a létező szocializmus országaiban a forradalmi változások mércéit és mélységét,,.

a bolgár párt - folytatta balev - igyekszik hasznosítani a többi testvérpárt, mindenekelelőtt az szkp tapasztalatait, alkotóan alkalmazni és továbbfejleszteni a marxi elméletet bulgária konkrét adottságainak megfelelően, anélkül, hogy eltérne az általános elvektől és törvényszerűségektől.

kazimierz barcikowski, a lengyel egyesült munkáspárt politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára is hangsúlyozta, hogy pártja tevékenységének útmutatója a marxi tanítás. ennek az elvnek nem mondanak ellent azok a nehézségek, amelyekkel lengyelországnak meg kell birkóznia.

a lengyelországi események - mondotta -, megerősítik azt a tézist, hogy kényszerűen hibákhoz és bajokhoz vezet a marxizmus-leninizmus egyetemes elveinek megsértése és a nemzeti sajátosságok nem megfelelő figyelembe vétele.

ezt a körülményt nyomban kihasználta a belső és a külső ellenség és támadást indított a szocializmus kulcsfontjai ellen: a proletárdiktatura állama, a párt és a szocialista gazdaság ellen.

a pártnak, mint a munkásosztály vezető erejének tudományos alapokra kell támaszkodnia, figyelembe kell vennie a marxizmus-leninizmus szellemi gazdagságát és más testvérpártok tapasztalatait, hogy sikereket érjen el a szocialista építésben, amely nem volt mentes keserű tapasztalatoktól sem.

bj/th éb

19.14 140483 2018

dd

--

sk0050 4 230 mtik1057

kohl

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1983. április 14. /mti/ - „a hullámhossz egyeztetése a cél reagan elnök és kohl kancellár pénteki washingtoni tárgyalásain.

egy magas rangú amerikai hivatalnok szerint a látogatás folyamán sor kerül a nyugati szövetség előtt álló „kritikus kérdések” megvitatására. utóbbiak közül első helyen említik washingtonban a nato kettős határozatának végrehajtását, azaz a közös álláspont kidolgozását az inf-tárgyalások május 17-re kitűzött ujrakezdése előtt.

amerikai hivatalos helyeken aláhúzzák: az új nyugatnémet kormány helyesléssel fogadta reagan elnök közbülső javaslatát, s „teljes mértékben, maradéktalanul, támogatja a genfi eurorakéta-tárgyalásokon képviselt amerikai álláspontot. az erre vonatkozóan kifejezett kételyekkel kapcsolatban washington nyíltan hangoztatja reményét, hogy kohl „képes elbánni, a nyugatnémet antinukleáris mozgalmakkal. washingtoni nyugatnémet diplomáciai források viszont rámutatnak: kohl óvni fogja a fehér házat attól, hogy a közbülső javaslatot önigazolásra használja fel a megállapodás elősegítése helyett.

valamivel hajlamosabb a nézeteltérések elismerésére az amerikai fél a kelet-nyugati gazdasági kapcsolatok témájában. ám míg az nszk e tekintetben is aggodalmait hangoztatja, washington itt is „kedvező irányban való haladásról, számol be az ugynevezett cocom-lista korszerűsítése, azaz a szocialista országokkal szembeni technológiai embargó további szigorítása tekintetében.

kohlt az európai gazdasági közösség képviselőjeként is fogadják majd washingtonban, s megbeszéléseinek különleges jelentőséget tulajdonítanak a williamsburgi tőkés csucsértekezlet előkészítése szempontjából is. fontos témája lesz a washingtoni amerikai-nyugatnémet tárgyalásoknak a madridi konferencia következő szakaszára való felkészülés.

br/hi éb

19.28 140483 1879

--

sk0051 4 230 mtik1058

ensz-küldöttség - elutazás

moszkva, 1983. április 14. /mti/ - csütörtökön elutazott moszkvából az ensz namibia tanácsának küldöttsége, élén ignac golobbal, a tanács alelnökével. a küldöttség vasárnap érkezett a szovjet fővárosba a szovjet kormány meghívására. tárgyalásokat folytattak a külügyminisztérium illetékeseivel, az afroázsiai szolidaritási bizottság képviselőivel, valamint a szovjet tudományos akadémia afrika-intézetének munkatársaival.

a megbeszéléseken megállapították, hogy dél-afrika törvénytelenül tartja megszállva namíbiát, amelynek területét a környező frontországok ellen végrehajtott agressziók kindulóbázisaként használja. ez nem csak a térség, hanem az egész világ békéjét és biztonságát is veszélyezteti.

szovjet részről teljes mértékben támogatták a namibia tanács erőfeszítéseit a namibiai kérdés mielőbbi és igazságos megoldásáért és üdvözölték a párizsban ez év áprilisában megrendezésre kerülő namíbiával foglalkozó nemzetközi konferenciát.

a felek egyetértettek abban, hogy namibia függetlenségét a vonatkozó ensz határozatok - köztük a biztonsági tanács 435-ös számú határozata - alapján kell megvalósítani. elítélték a namibiai függetlenség ügyének összekapcsolását a kubai csapatok angolából történő kivonásával, valamint az öt nyugati tagország képviselőit tömörítő ugynevezett közvetítő csoport tevékenységét.

kr/th éb

19.38 140483 1395

--

sk0052 4 230 mtik1059

szkp kb pb ülés

moszkva, 1983. április 14. /mti/ - kül- és belpolitikai kérdéseket vitatott meg moszkvában megtartott ülésén az szkp kb politikai bizottsága.

a testület jóváhagyta az szkp központi bizottságának május 1-i jelszavait. tájékoztatót hallgatott meg a varsói szerződés tagállamai külügyminiszteri bizottságának prágai üléséről. jóváhagyta nyikolaj tyihonov miniszterelnöknek és andrej gromiko első minisztere helyettesnek, a szovjetunió külügyminiszterének a finn kormányküldöttséggel folytatott tárgyalásait, s a grigorij romanov vezette szovjet kormányküldöttségnek a finn vezetőkkel folytatott megbeszéléseit. a finn kormányküldöttség moszkvában, a szovjet kormányküldöttség pedig helsinki-ben vett részt a szovjet- finn barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés aláírásának 35. évfordulója tiszteletére rendezett ünnepeken.

a politikai bizottság meghallgatta dmitrij usztyinov beszámolóját a szovjet katonai küldöttségnek a német demokratikus köztársaságban tett látogatásáról, s jóváhagyta a látogatás idején az ndk vezetőivel folytatott megbeszéléseit. a politikai bizottság egyéb külpolitikai kérdéseket is áttekintett.

népgazdasági kérdéseket megvitatta a pb elfogadta a szovjetunió minisztertanácsának azt a javaslatát, hogy csökkentsék több fogyasztási cikk állami kiskereskedelmi árát. alacsonyabb áron kerülnek forgalomba bizonyos férfi és női télikabátok, egyes szőrmegallérok és gyapjukendők, egyéb fogyasztási cikkek. a politikai bizottság megállapította, hogy a könnyűipari vállalatoknak és a kereskedelemnek jobban fel kell mérnie a lakosság igényeit, nagyobb figyelmet kell fordítani a fogyasztóknak az áruk minőségével kapcsolatos véleményére és jobban meg kell szerveznie az igényjellegű áru kínálatot.

fl/th éb

19.44 140483 1811

ll

--

sk0053 4 230 mtik1060

arbatov-cikk

moszkva, 9183. április 14. /taszsz/ - atomháborúnak nem lehet győztese - bármiféle korlátozott nukleáris összecsapás elkerülhetetlenül általános konfliktussá szélesednék, s katasztrófális következményekkel járna - állapítja meg „félelem helyett biztonság”, című cikkében georgij arbatov akadémikus. az írás a „nauka v szszszr”, /tudomány a szovjetunióban/ című tudományos ismeretterjesztő folyóiratban jelent meg.

„a következő dilemma előtt állunk: vagy változtatunk a szokásokon, a megközelítésen, a hagyományokon, a magatartási formákon, vagy realitásként kell számolnunk azzal, hogy az emberiséget a legszörnyűbb katasztrófa sújtja - írja cikkében a neves szovjet akadémikus.

arbatov a békét fenyegető legnagyobb veszélynek a fegyverkezési hajszát tekinti. „napjainkban a fegyverkezési hajszát a bizalom hiányának, a gyanakvásnak a fő oka, egyben a kalandor politika elsőszámú mozgató ereje, így a politikai kapcsolatok romlásának legfőbb tényezője is.

- az amerikai fél által felhalmozott fegyverek hatalmas arzenálja - bennem csakugy, mint valamennyi szovjet emberben - számos kérdést vet fel. sőt, természetes gyanakvást is kelt, hiszen a fegyverek nem franciaország vagy svédország, hanem a szovjetunió ellen irányulnak,„.

„nem szeretem a nagy szavakat, de tény: ha a nukleáris fegyverek korlátozásáról folytatott megbeszélések, a fegyverkezési hajszát megfékezésére tett erőfeszítések sikertelenül végződnek, a következmények - az én megítélésem szerint - katasztrófálisak lesznek,„.

„nagyon fontos - állapítja meg arbatov - hogy országaink /a szovjetunió és az egyesült államok/ ismét az ésszerű kapcsolatok útjára lépjenek. nem kérjük arra az amerikaiakat, hogy szeressenek minket, mivel - megítélésem szerint - az amerikaiak sem kívánják ezt tőlünk. másról van szó: nevezetesen arról, hogy fel kell ismerni és el kell ismerni közös érdekeltiségünket a béke megőrzésében,„ - hangsúlyozza végül arbatov akadémikus.

tu ai fn

19.53 140483 2000

ll

--

sk0054 4 230 mtik1061

május 1. - szakszervezetek

prága, 1983. április 14. /taszsz/ - a világ dolgozóinak, szakszervezeteinek és más demokratikus szervezeteinek egyesíteniük kell erőfeszítéseiket a békéért, az atomháború elhárításáért folytatott harcban - állapítja meg a szakszervezeti világszövetségnek az idei május 1-i ünnep alkalmából közzétett nyilatkozata.

a dokumentum egyebek között sürgeti az atomfegyverek gyártásának befagyasztását a bérek befagyasztása helyett, és követeli a katonai kiadásoknak a szociális kiadások javára való csökkentését.

a nyilatkozat emlékeztet arra, hogy a szocialista és az el nem kötelezett országok konkrét javaslatokat terjesztettek elő a fegyverkezés megszüntetésére és a leszerelésre.

a világ békeszerető erőinek egysége és szolidaritása a garanciája a békének és a társadalmi haladásnak - hangsúlyozza végezetül az szvsz nyilatkozata.

párizs, 1983. április 14./mti/ - a cgt és a cfdt, a két legnagyobb francia szakszervezeti szövetség, valamint a fen / a pedagógus szakszervezet/ párizsi és párizs környéki szervezetei elhatározták, hogy az idei május elsején egységes felvonulást rendeznek párizsban. évek óta most kerül sor első ízben arra, hogy a szakszervezetek egységes május elsejei felvonulást rendeznek a francia fővárosban.

a három szakszervezet közös nyilatkozatban hangsúlyozta: e közös felvonuláson ki akarják fejezni szolidaritásukat az elnyomás alatt szenvedő és szabadságukért harcoló népekkel és dolgozókkal.

te ds ai fn

20.08 140483 1509

--

sk0055 4 230 mtik1062

afgán nyilatkozat

kabul, 1983. április 14. /taszsz/ - a bakhtar hírgyűnökség visszautasítja a nyugati propagandának azt az állítását, miszerint az ország sok térsége ellenforradalmi ellenőrzés alatt áll. mint az afgán hírgyűnökség csütörtökön közzétett nyilatkozata megállapítja, az ilyen híresztelések célja nyilvánvaló.

afganisztán népe az áprilisi forradalom 5. évfordulójának megünneplésére készülődik. az afganisztáni népi demokratikus párt és az afgán demokratikus köztársaság ma erősebb, mint valaha, a korábbiakhoz képest felgyorsult a forradalmi hatalom alapjainak megszilárdulása. az ellenforradalom multbéli támogatói közül egyre többen ismerik fel az áprilisi forradalom igazi jellegét és állnak a forradalmi kormány mellé - állapítja meg a nyilatkozat.

az ország legtávolabbi sarkaiban is folyamatosan halad az államhatalom megszilárdulása, felgyorsult a helyzet normalizálódása. az alkotómunkához szükséges feltételek szavatolásával közelebb került az ellenforradalom végleges és teljes veresége - írja a bakhtar hírgyűnökség, majd leszögezi: a forradalmi hatalom az afgán demokratikus köztársaság egész területén biztosított.

ml ai fn

20.16 140483 1183

--

sk0056 4 230 mtik1063

befagyasztási mozgalmak - tanácskozás

new york, 1983. április 14. /taszsz/ - a nukleáris fegyverkezés befagyasztásáért küzdő mozgalom résztvevői nagy-britanniában és egész nyugat-európában egyre következetesebben lépnek fel az ellen, hogy új amerikai nukleáris rakétákat telepítsenek országaik területére - jelentette ki edward thompson, a nyugat-európai és brit nukleáris befagyasztási mozgalom vezetőségének tagja. a brit közéleti személyiség azon a tanácskozáson szólalt fel, amelyet az egyesült államokban tartottak „tiltakozni és túlélni - békeharc Európában és Amerikában”, címmel.

az új amerikai rakéták telepítésének tervét népeink akarata ellenére fogadták el - hangsúlyozta thompson, majd megállapította: a reagan elnök által javasolt „nullamegoldást”, csak a nato köreiből hagyták jóvá - mondta.

le

randall forsberg, a nukleáris fegyverkezés befagyasztásáért küzdő mozgalom egyik amerikai kezdeményezője hangsúlyozta: a reagan-kormánynak el kell ismernie, hogy szükség van mindenfajta atomfegyver gyártásának megszüntetésére.

te ai fn

20.31 140483 1081

..-

sk0057 4 230 mtik1064

rövid hírek

szovjet-brit

moszkva, 1983. április 14. /mti/ - moszkvában csütörtökön megbeszélésre került sor a szovjetunió képviselői csoportjának szovjet-angol szekciója és a nagy-britannia-szovjetunió társaság moszkvában tartózkodó küldöttsége között. a szovjet delegációt alekszandr csakovszkij szekcióelnök, az angol küldöttséget harold wilson, volt brit miniszterelnök vezette.

csao ce-jiang - muldoon

wellington, 1983. április 14. /uj kina/ - a wellingtonban tartózkodó csao ce-jiang kínai miniszterelnök csütörtökön a kétoldali kapcsolatokról, ezen belül főképp gazdasági kérdésekről folytatott megbeszélést robert muldoon új-zélandi kormányfővel.

boldizsár iván

párizs, 1983. április 14. /mti/ - boldizsár iván, a magyar pen club elnöke szerda este előadást tartott a párizsi magyar intézetben a magyar irodalomról és filmművészetéről. az előadás előtt rené tavernier, a francia pen club elnöke üdvözölte boldizsár ivánt és gratulált neki ahhoz, hogy a közelmúltban a nemzetközi pen club alelnökévé választották.

olszowski

luanda, 1983. április 14. /pap/taszsz/ - stefan olszowski, a lengyel egyesült munkáspárt kb politikai bizottságának tagja, lengyel külügyminiszter befejezte angolai látogatását. a lengyel politikus tárgyalta paulo teixeira jorge angolai külügyminiszterrel, s fogadta őt josé eduardo dos santos, az mpla-munkapárt elnöke, államfő is.

kj ai fn

20.33 140483 1431

..-

sk0058 4 230 mtik1065

árviz

bonn/köln/mainz/párizs, 1983. április 14. /reuter/dpa/ - apad a rajna köln környékén, de még mindig nagy területeket borít el a megáradt folyó vize. a rajna kelet-franciaországi szakaszán feloldották a rendkívüli intézkedéseket, de párizstól keletre tovább romlik a helyzet, mert a szajna, a marne és az yonne folyón csak mintegy öt nap múlva várható a tetőzés.

köln óvárosának nagy része még mindig víz alatt áll, és a közlekedésben - immár harmadik napja - kaotikus viszonyok uralkodnak. egyelőre iszapos ár mossa a bundestag bejáratát, s bonn egyes mélyebben fekvő részeit csak csónakkal lehet megközelíteni. köln és bonn egyes részeivel, valamint több rajna és mosel menti várossal nincs telefonösszeköttetés.

a franciaországi itéletidő hírek szerint 12 ember halálát okozta. heteket vesz igénybe, amíg az mszk-ban befejezik a helyreállítási munkákat. a mezőgazdaságot különösen súlyos károk érték. csak a mosel völgyében található híres borpincék „kimosása”, több millió márka veszteséget okozott. a hatóságok attól tartanak, hogy az elöntött épületekből származó - és a vízfelszínen uszó - fűtőolaj is tragédiákat okozhat.

rajna-pfalz tartomány kormánya a természeti katasztrófa sújtotta körzeteknek pénzügyi segítyt helyezett kilátásba és kárbecslő bizottságok létrehozását rendelte el.

kj fn

20.38 140483 1347

..-

sk0059 4 230 mtik1066

spanyol népszavazás

madrid, 1983. április 14. /mti-taszsz/ - kommunista képviselők a spanyol parlamentben törvénytervezetet terjesztettek elő, amely arra kötelezné a kormányt, hogy az év végéig tartson népszavazást spanyolország nato-tagságának kérdéséről.

a spanyol kommunista pártnak ezzel kapcsolatos álláspontját gerardo iglesias főtitkár fejtette ki. emlékeztetett arra, hogy a kormány szavát adta a referendum megrendezésére. senki sem kételkedik abban, hogy a népszavazás eredményeként spanyolországnek távoznia kellene a nato-ból. arról sem szabad megfeledkezni - fűzte hozzá -, hogy a spanyol szocialista munkáspárt és a spanyol kommunista párt annak idején együtt küzdött az ország nato-tagsága ellen.

ml ai fn

20.44 140483 0749

--

sk0060 4 230 mtik1067

gibraltár - taszsz

moszkva, 1983. április 14. /taszsz/ - a taszsz politikai szemleirője az ágyunaszád-politika megnyilvánulásának minősíti brit hadihajók gibraltárba való irányítását. megállapítja, hogy gibraltár a gyarmati rendszer utolsó védőbástyája Európában, élő anakronizmus. ugyanakkor nagy-britannia és a nato számára a terület „hadászati gyarmat”, - kiterjedt haditengerészeti támaszpont, nukleáris tengeralattjárók állomáshelye.

megállapítható - mutat rá a szemleirő - hogy anglia és a nato gibraltár kérdését arra igyekszik felhasználni, hogy nyomást fejtessen ki spanyolországra. így például a kérdés rendezését attól teszik függővé, hogy spanyolország milyen gyorsan integrálódik a nato katonai szervezetébe. nagy-britannia többször megfenyegette madridot: megakadályozza felvételét a közös piaci országok közé, ha gibraltár tekintetében „hajthatatlan”.

all

a szemleirő emlékeztet arra, hogy spanyolország gibraltár kérdését politikai eszközökkel, tárgyalások révén kívánja rendezni. a terület dekolonializálása nem tűr további halasztást, és semmiféle ágyunaszád-politikával nem lehet feltartóztatni a „gyarmati birodalom”, gibraltári hidfőállásának felszámolását.

ml ai fn

20.49 140483 1220

--

sk0061 4 300 mtik1068

szvsz - főtanács - timmer

nicosia, 1983. április 14. /mti/ - csütörtökön délelőtt az szvsz titkárságának beszámolóí feletti vitával folytatta munkáját ciprus fővárosában a szakszervezeti világszövetség főtanácsának 35. ülészaka.

a felszólalók az szvsz-nek a x. havamai szakszervezeti világkongresszusa óta folytatott tevékenységéről fejtették ki véleményüket. a fejlődő országok szakszervezeteinek küldöttjei aláhúzták, hogy gondjaikat csakis a nemzetközi kereskedelmi, gazdasági kapcsolatok alapvető átalakítása, az egyenlő jogok elvének alkalmazása oldhatja meg. a másik kérdés, amellyel szinte valamennyi felszólaló foglalkozott, a békéért vívott harc. a munkásosztálynak és a szakszervezeteknek elsőrendű érdekük a béke megvédése - hangsúlyozta sztyepan salajev, a szovjet szakszervezetek központi tanácsának elnöke.

a csütörtöki ülésen szólt fel timmer józsef, a szakszervezetek országos tanácsának titkára. megállapította: a x. szakszervezeti világkongresszus óta eltelt időszak és az előttünk álló periódus rendkívüli a nemzetközi szakszervezeti mozgalom szempontjából, mert számos zavaró tényező hatott kedvezőtlenül a szakszervezetek fellépésére. - nyilvánvaló, hogy a nemzetközi szakszervezeti mozgalom különböző osztagai eltérő módon ítélik meg az eseményeket és jelenségeket. ez természetes. de meg vagyunk győződve arról, hogy súlyosan tévednek, és nem az általuk képviselt dolgozók érdekeit fejezik ki azok, akik e jelenségek kapcsán arra a következtetésre jutottak, hogy lazítani kell a szakszervezetek közötti kapcsolatokat - mondotta a többi között a szot titkára.

szalay /dj fn

21.00 140483 1632

all

--

kül

- 46 -

1983.04.14.

sk0062 4 230 mtik1069

mitterrand svájcban

zürich, 1983. április 14. /reuter/ap/ - francois mitterrand francia köztársasági elnök csütörtökön svájcba érkezett. a vendéget a repülőtéren pierre aubert svájci szövetségi elnök fogadta.

tu ai fn

21.07 140483 0240

..-

sk0063 4 300 mtik1070

adelman

washington, 1983. április 14 /mti/ - az amerikai szenátus csütörtökön jóváhagyta kenneth adelmannak, az egyesült államok volt helyettes ensz-képviselőjének kinevezését az amerikai fegyverzet-ellenőrzési és leszerelési hivatal /acda/ igazgatói posztjára. a republikánus többségű szenátus háromnapos, igen heves vita után 57:42 arányban hagyta jóvá a 36 éves adelman jelölését erre a fontos kormányposztra, amely - legalábbis elvileg - nagyfokú ellenőrzést biztosít számára az amerikai fegyverzetkorlátozási politika felett.

a jóváhagyást háromhónapos huzavona előzte meg. a szenátus külügyi bizottsága márciusban három meghallgatás után 9 szavazattal 8 ellenében alkalmatlannak nyilvánította adelmant erre a tisztségre.

br ae fn

21.45 140483 0762

ll

..-

kül

- 47 -

1983.04.14.

sk0064 4 800 mtik1072

külpolitikai hireink tartalomjegyzéke
budapest, 1983. április 14. /mti/

sk0001-sk0035-ig

sk0001 szovjetunió - japán
sk0002 kongresszus - katonai kérdések
sk0003 az „évszázad családja”,
sk0004 maffia - 9 halott
sk0005 etióp nyilatkozat
sk0006 gibraltár - hadihajók
sk0007 amerika felfedezése
sk0008 thaiföld - kambodzsa - novoje vremja
sk0009 elhunyt vlagyimir klepko
sk0010 namibia
sk0011 salvador - guillermo ungo
sk0012 közép-amerika - külügyminiszterek
sk0013 tiltakozás
sk0014 comisci bázis
sk0015 repülőtér
sk0016 jaguár a raktárban
sk0017 pfsz - jordánia
sk0018 a munkáspárt felzárkózik
sk0019 peru - gerillaellenes akciók
sk0020 amerikai képviselőház
sk0021 tiltakozás - 2.
sk0022 mitterrand svájci látogatása
sk0023 koszovó - a sztrájk vége
sk0024 japán külügyi sajtóértekezlet
sk0025 genfi leszerelési bizottság
sk0026 olaszok pere - ítélet
sk0027 thorn - reagan
sk0028 püspökök - békefelhívás
sk0029 magyar könyvkiállítás kölnben /embargós/
sk0030 román - magyar barátsági gyűlés
sk0031 magyar kulturális rendezvények kölnben /embargós/
sk0032 izrael - libanon
sk0033 kissinger - mubarak /1.rész/
sk0034 kissinger - mubarak /2.rész/
sk0035 irak - irán
folyt. köv.
fn/hn

21.52 140483 1307

ll

..-

sk0065 4 800 mtik1073

sk0036-sk0066-ig

sk0036 Kohl elutazott az egyesült államokba
 sk0037 arafat - pfsz vb
 sk0038 varsói tudományos ülészek
 sk0039 izrael - libanon
 sk0040 kommunaátszervezés
 sk0041 kieg. az mtik 1043. számú hírhez
 sk0042 demonstráció a brenneren
 sk0043 egk - tanulmány
 sk0044 brit munkanélküliek - heseltine
 sk0045 afganisztán
 sk0046 tiltakozás
 sk0047 nemzetközi marx konferencia
 sk0048 csád - katonai támaszpont
 sk0049 nemzetközi marx konferencia - 2.
 sk0050 Kohl
 sk0051 ensz-küldöttség - elutazás
 sk0052 szkp kb pb ülés
 sk0053 arbatov-cikk
 sk0054 május 1. - szakszervezetek
 sk0055 afgán nyilatkozat
 sk0056 befagyasztási mozgalmak
 sk0057 rövid hírek
     moszkva: szovjet-brit
     wellington: csao ce-jang - muldoon
     párizs: boldizsár iván
     luanda: olszowski

sk0058 árvíz
 sk0060 spanyol népszavazás
 sk0061 gibraltár - taszsz
 sk0062 szvsz - főtanács - timmer
 sk0063 mitterrand svájcban
 sk0064 adelman
 sk0065 tartalomjegyzék 1
 sk0066 tartalomjegyzék 2
 hi

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
 főszerkesztő: köves tiber
 szerkesztette: baracs dénes, márkus gyula, pirityi sándor
 éliás béla, flesch istván
 - v é g e -

21.53

140483 1337

--

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
 Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
 Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/11

Külföldi hírek

budapest, 1983. április 15.

KÜL

p é n t e k

sk0001 4 230 mtik1003

a szerkesztőségek figyelmébe!

várható események április 18-24-ig 1.

április 18. hétfő

- parlamenti választásokat tartanak thaiföldön

- Lengyelországban a kormány és a püspöki kar képviselőiből álló vegyes bizottság ülést tart, amelyen egyeztetik a pápa júniusi látogatásának részleteit

- magyar gazdasági és műszaki napok megnyitása párizsban - marjai józsef megbeszélései

- londonban összeül az opec „piacfelügyelő bizottsága”,

- nemzetközi bizottság ülése new yorkban az új és megújítható energiaforrásokról

fi